

Tehniline kirjeldus

Uuring ajakirja Sotsiaaltöö kaudu korraldatud sotsiaalvaldkonna erialase kommunikatsiooni ja teadmussiirde tegevuste edasiarendamiseks

Uuringu läbiviimist kaasrahastatakse Šveitsi-Eesti koostööprogrammi toetusmeetme "Sotsiaalse kaasatuse toetamine" programmikomponendi "Sotsiaalvaldkonna spetsialistide tasemeõppe ja kvalifikatsiooni kaasajastamine ning koolitus- ja tugisüsteemi arendamine" tegevuse „Koolitus- ja tugisüsteemi arendamine“ vahenditest. Programmi eesmärk on toetada sotsiaalvaldkonna spetsialistide pädevuste süsteemsemat arendamist ning ajakohastada valdkonna tasemeõpet, kvalifikatsioonipõhimõtteid ja täienduskoolituste süsteemi. Samuti arendatakse sotsiaalvaldkonna spetsialistide tugisüsteemi, mille üks osa on veebis ilmuv sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika erialaajakiri Sotsiaaltöö. Ajakiri toetab valdkonna erialast kommunikatsiooni ja teadmussiiret ning erialade vahelist koostööd, aidates kaasa nii valdkonna spetsialistide pädevuse suurendamisele ja erialase silmaringi laiendamisele kui ka valdkonna arengule tervikuna. Alates 2026. aastast annab ajakirja välja Sotsiaalkindlustusamet.

1. Uuringu taust**1.1. Ajakiri Sotsiaaltöö ja selle sihtrühmad**

Eesti sotsiaalvaldkonna töötajate professionaalse kommunikatsiooni, erialase enesetäiendamise ja erialakogukonda kuulumise toetamiseks kasutatakse veebipõhiseid erialase kommunikatsiooni ja teadmussiirde kanaleid. Nende hulka kuuluvad:

- veebis ilmuv erialaajakiri Sotsiaaltöö
- veebileht/portaal artiklite ja erialauudistega
- uudiskiri
- võimalikud muud digitaalsed kommunikatsioonikanalid ja formaadid.

Ajakiri Sotsiaaltöö on 1997. aastast ilmuv teadus-professionaalne erialaajakiri, mis on varem ilmunud Tervise Arengu Instituudi ja sotsiaalministeeriumi koostöös. Aastate jooksul on ajakiri arenenud nii Eesti kui ka rahvusvahelises võrdluses unikaalseks platvormiks, mis ühendab paljusid osalisi sotsiaalvaldkonnast ja ka laiemalt. Ajakiri täidab mitut ülesannet: see toetab spetsialistide professionaalset arengut ja laiendab silmaringi, mõtestab ja edastab erialateavet ning aitab lõimida teadust ja praktikat. Ühtlasi on ajakiri tervikliku lähenemise ja valdkondade ülese koostöö kujundaja, poliitikakujundamise toetaja, sotsiaaltöö professiooni arendaja ning erialakogukonna ja identiteedi kujundaja. Ajakiri Sotsiaaltöö on veebis kättesaadav [siit](#).

Kuni 2024. aasta lõpuni ilmus ajakiri Sotsiaaltöö paberil tiraažiga 800–1100 eksemplari ning jõudis tellijateni postiteenuse vahendusel. Varasemate lugejaküsitluste põhjal (viimati 2023) oli just paberväljaanne paljude jaoks eelistatuim lugemisviis. Alates 2025. aastast ilmub ajakiri põhiliselt elektroonilisena, v.a mõned temaatilised erinumbrid. Kõiki artikleid saab 2019. aasta lõpust vabalt lugeda veebis, lugusid avaldatakse jooksvalt. Lisaks koostatakse kord kuus mahukas elektrooniline uudiskiri, mis vahendab ajakirja artikleid ja sotsiaalvaldkonna uudiseid. Uudiskirjal on praegu üle 2900 kontakti, mille hulgas on nii asutuste kui ka spetsialistide ja huviliste isiklikud meiliaadressid.

Ajakirja põhisihtrühm on kõrgharidusega sotsiaaltöötajad ja nõustajad, juhid sotsiaalvaldkonnas, üliõpilased ja õppejõud. Sotsiaalvaldkonna tööjõu- ja oskuste vajaduse uuringu OSKA andmeil oli erialast kõrgharidust nõudvatel ametikohtadel (juhid, sotsiaaltöötajad ja nõustajad, lastekaitse- ja peretöötajad) 2020. aastal põhikohaga hõivatud 3000 inimest. Prognoosi järgi suureneb vajadus sotsiaalvaldkonna töötajate järele 2030. aastaks ligikaudu 20%. OSKA uuringu andmeil oli 2020/2021. õa sotsiaaltöö õppekavadel 931 üliõpilast. Ajakirja põhisihtrühma kuuluvad kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöö, lastekaitse ja noorte heaolu spetsialistid, rehabilitatsiooniasutuste, hooldekodude jm asutuste sotsiaaltöötajad,

asenduskodude töötajad jt erialase kõrgharidusega sotsiaalteenuste osutajad, Sotsiaalkindlustusameti või sotsiaalministeeriumi spetsialistid, töötukassa juhtumikorraldajad jt.

Laiem sihtrühm on kutseharidusega sotsiaalvaldkonna spetsialistid ja kutseõppurid, sotsiaaltööga lähedaste erialade spetsialistid tervishoiu-, haridus- jt valdkondadest ning teised huvilised, kokku u 15 000 inimest. Laiemasse sihtrühma kuuluvad näiteks enesetäiendamisele huvitatud erihooletajate tegevusjuhendajad, hooldustöötajad ja tugisõbrad; kutseõppurid; koolide sotsiaalpedagoogid jt tugispetsialistid; tervisedendajad vm tervisevaldkonna töötajad, poliitsei, vangla, päästeameti töötajad, raamatukoguhoidjad, juristid; kogukonnatöö tegijad, huvikaitseühingute esindajad; kohalike omavalitsuste juhid, poliitikud, teiste erialade teadlased, sotsiaalvaldkonna teemasid kajastavad ajakirjanikud jt.

1.2. Teised erialainfo kanalid sotsiaalvaldkonnas

Ajakiri Sotsiaaltöö on peamine spetsialistidele suunatud sotsiaalvaldkonna erialainfo edastamise kanal Eestis. Erinevalt haridusvaldkonnast, kus on pea iga nädal ilmuv suurema toimetusega Õpetajate Leht ja kaks korda aastas ilmuv Eesti Haridusteaduste Ajakiri, ning tervishoiust, kus on mitu tervele valdkonnale suunatud ajakirja ja uudiste portaali ning lisaks omad ajakirjad õdedel ja perearstidel, ei ole sotsiaalvaldkonna töötajatel teisi sama mahu ja ulatusega erialainfo kanaleid. Eesti sotsiaalvaldkonnas on ka üsna vähe erialast kirjandust ning ajakiri Sotsiaaltöö on täitnud ka seda lünka, avaldades artikleid, mida kasutatakse õppematerjalina ülikoolides, kutsekoolides ja täienduskoolitustel.

1.3. Probleemipüstitus ja uuringu vajadus

Sotsiaalvaldkonna töötajad vajavad usaldusväärseid ja praktilisi teadmisi ning tuge oma töö mõtestamisel, mis on seni olnud ajakirja Sotsiaaltöö peamine ülesanne. Täita tuleb ka teisi ülesandeid: aidata spetsialistidel toime tulla kiiresti kasvava erialainfo hulgaga, toetades selle tõlgendamist, selekteerida olulisim; pakkuda ühist suhtluskeskkonda ja veebipõhist erialakogukonda, samuti aidata kaasa info ja teadmiste vahetamisele sidusvaldkondadega. Viimastel aastatel ei ole süsteemselt uuritud sihtrühma vajadusi ei sisu ega selles osas, millisel kujul oleks neil kõige mugavam veebipõhiste kanalite kaudu tuge saada. Oleme saanud ka tagasisidet, et paljude valdkonna spetsialistideni ajakirja kanalite kaudu jagatav info praegu ei jõua. Peale on kasvanud ka uus põlvkond spetsialiste, keda soovime samuti kaasata.

Tänu heale koostööle valdkonna asjatundjatest koosneva toimetuse kolleegiumiga suudame avaldada kvaliteetseid ja sisukaid artikleid. Tagasiside sihtrühmalt aitaks veelgi paremini lähtuda ajakirja sisu kujundamisel nii praeguste kui ka uute lugejate mitmekesisest vajadusest ning mõelda läbi, kuidas oma kommunikatsiooni paremini sihitada.

Arendamist vajavad ka lugemisvõimalused. Oluline on hinnata, kuidas on üleminek täielikult elektroonilisele ajakirjale mõjutanud lugemisharjumusi ja millised on paremad võimalused, kuidas artiklid lugejateni viia, et lugejad leiaksid hõlpsalt huvipakkuvad artiklid ja lugemine ei jääks pinnapealseks. Kommunikatsioonikanalite kasutus peaks moodustama terviku, olema kooskõlas kasutajate vajadustega ning võimaldama ära kasutada nüüdisaegsed tehnilised võimalused.

2. Uuringu eesmärk

Uuringu eesmärk on koguda tõendusmaterjal sisend ajakirja Sotsiaaltöö sisu ja kanalite edasiarendamiseks vastavalt ajakirja peamiste sihtrühmade vajadustele.

3. Uurimisülesanded

Uuringuga soovib tellija leida vastused kahele peamisele uurimisülesandele, mida täpsustavad alaküsimused. Tulemuste põhjal peab töö teostaja esitama põhjendatud ettepanekud ajakirja Sotsiaaltöö sisu kujundamiseks ja kanalite edasiarendamiseks, toetudes sihtrühmalt kogutud sisendile ja selle analüüsile.

3.1. Millised on ajakirja peamiste sihtrühmade (sotsiaalvaldkonna töötajad, juhid, poliitikakujundajad, üliõpilased) ootused erialainfole, mida nad soovivad leida erialaajakirjast, uudiskirjast või muu kanali kaudu ja kui võrd ajakirja praegune sisu sihtrühmade esindajate arvates sellele vastab.

Võimalikud küsimused, mida saaks uurida:

- millist kasu ajakirjalt oodatakse / on ajakirjast ja uudiskirjast saadud
- mis tüüpi artiklid pakuvad enam huvi / on ajakirjas huvi pakkunud
- mil viisil tuleks erialaseid küsimusi käsitleda / kuidas on see ajakirjal õnnestunud
- mis küsimusi peetakse oluliseks käsitleda / on ajakirjas hästi käsitletud
- millist infot tahetakse saada / on ajakirjast ja uudiskirjast saadud

3.2. Millised on ajakirja peamiste sihtrühmade (sotsiaalvaldkonna töötajad, juhid, poliitikakujundajad, üliõpilased) erialainfo tarbimise eelistused ja ootused ajakirja kanalitele.

Võimalikud küsimused, mida saaks uurida:

- millises formaadis veebipõhiseid erialainfo kanaleid ja formaate sihtrühma esindajad kõige meelsamini kasutavad
- kuidas eri sihtrühmadesse kuuluvad praegused lugejad ajakirja erinevaid kanaleid kasutavad: kui tihti, kui põhjalikult, mispuhul artikleid/uudiskirja loevad, kuidas info nendeni jõuab, mis on takistused
- millised on kasutajate ettepanekud uudiskirja, veebilehe ja veebiajakirja formaadi edasiarendamiseks, mida annaks paremaks muuta, nt milline võiks olla uudiskirja ilmutussagedus ja selle kaudu jagatava info maht; veebilehe kasutusmugavus ja seal avaldatavate artiklite ilmutussagedus ja formaat ning info otsimise ja sorteerimise võimalused; veebiajakirja formaat
- milliseid täiendavaid erialainfo jagamise võimalusi tasuks sihtrühmade esindajate arvates kasutusele võtta.

4. Nõuded uuringule ja selle läbiviimisele

4.1. Uuringu töökeel on eesti keel. Uuringuaruanne, lühikokkuvõte ja muud tellijale üleantavad kirjalikud materjalid peavad olema eesti keeles.

4.2. Uuringu metoodiline lähenemine ja andmekogumine

Pakkujalt oodatakse kombineeritud metoodika kasutamist, mis võimaldab koguda nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid andmeid.

- Tellija võimaldab levitada veebiküsitluse kutset enda kasutuses olevate kommunikatsioonikanalite kaudu, sh jagab kutset uudiskirja saajate andmebaasis olevatele kontaktidele, ning võimaluse korral aitab kaasa kutse jagamisele partnerorganisatsioonide kanalites.
- Metoodika peab võimaldama jõuda lisaks ajakirja ja uudiskirja praeguste lugejatele ka nende põhisihtrühmade esindajateni, kes ajakirja kanaleid praegu ei kasuta. Teiste sihtrühmadeni jõudmise, sh ajakirja praegu mitte kasutavate inimeste kaasamise lahenduse pakub välja ja korraldab pakkuja.
- Lisaks saab pakkuja ise valida ühe või mitu asjakohast kvalitatiivset uurimismeetodit, näiteks individuaal-, paaris- või fookusrühma intervjuud sihtrühma esindajate või ekspertidega või muud asjakohased meetodid, põhjendades oma valikut.
- Uuringu tegemisel tuleb kasutada vähemalt ühte kvantitatiivset ja vähemalt ühte kvalitatiivset andmekogumismeetodit. Pakkuja esitab pakkumuses põhjendatud ettepaneku kvantitatiivse uuringu valimi, kvalitatiivses uuringus osalejate arvu, sihtrühmade katmise ning osalejate värbamise viisi kohta. Pakutav maht peab võimaldama vastata tehnilises kirjelduses nimetatud uurimisküsimustele ja võrrelda peamisi sihtrühmi.
- Uuringus osalejate valik peaks olema mitmekesine, võimaldades võrrelda ja analüüsida eri sihtrühmade ja erisuguste vajadustega kasutajate kogemusi ja ootusi.
- Uuringu analüüsi metoodika peab võimaldama siduda kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed andmed tervikuks, saada käsitlevatele küsimustele üksikasjalikud vastused ning võrrelda nii praeguste kui ka lugejaskonda veel mittekuuluvate sihtrühmade esindajatelt saadud andmeid, aga ka tuua välja tulemused eraldi erinevate sihtrühmade kaupa.
- Uuringu läbiviijal on võimalik kaasata uuringu ettevalmistamisel ja tulemuste tõlgendamisel ajakirja vastutavat toimetajat ning toimetuse kolleegiumi liikmeid.

4.3. Uuringu sihtrühm

Uuring peab hõlmama vähemalt järgmisi sihtrühmi:

- kohalike omavalitsuste sotsiaaltöö- ja lastekaitsespetsialistid;
- teised erinevate sihtrühmadega töötavad sotsiaalvaldkonna praktikud;
- sotsiaalvaldkonna juhid ja teenuste korraldajad;
- sotsiaalvaldkonna riigiasutuste esindajad/poliitikakujundajad;
- sotsiaaltööd või lähedasi erialasid õpetavate kõrgkoolide õppejõud või koolitajad;
- sotsiaaltöö või lähedaste erialade üliõpilased;
- mõned seotud erialade spetsialistid.

Analüüs peab võimaldama võrrelda uuringu seisukohalt olulisemaid sihtrühmi. Pakkuja esitab pakkumuses põhjendatud ettepaneku sihtrühmade segmentimiseks, lähtudes uuringu eesmärgist, uuringu mahust ja andmete sisulise võrdlemise võimalikkusest.

Oluline on:

- praktiline rakendatavus;
- kasutajakeskne lähenemine;
- erinevate sihtrühmade võrdlev analüüs;
- kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete andmete sidumine.

5. Oodatavad tulemused

5.1. Uuringu tulemusena peab valmima:

5.1.1. uuringu aruanne, mis sisaldab vähemalt:

- ülevaadet uuringus käsitletud küsimustest;
- ülevaadet kasutatud meetodikast;
- uuringu tulemuste võimalikult üksikasjalikku tutvustust analüüsitud kujul. Kvantitatiivsed tulemused võiksid olla illustreeritud joonistega, kvalitatiivsed osalejate tsitaatidega.
- kokkuvõtet ja järeldusi;
- ettepanekuid ajakirja Sotsiaaltöö sisu kujundamiseks;
- ettepanekuid ajakirja kanalite (uudiskiri, veebiajakiri, veebileht) edasiarendamiseks, arvestades lugejate vajaduste ja meedia tarbimise harjumustega;
- ettepanekuid lugejaskonna kaasatuse hoidmiseks ja kasvatamiseks.

Täiendavate võimalustena võiks aruandes uuringu põhjal (soovituslik võimalus, kui uuringu maht seda võimaldab):

- joonistada välja peamised lugejate profiilid, iseloomustades nende vajadusi ja harjumusi ning motivatsiooni ajakirja võimaluste kasutamisel;
- pakkuda välja erinevad tulevikustsenaariumid, kuidas võiks ajakirja arendamisel ettepanekute rakendamisega edasi minna, sõltuvalt sellest, kas tegevuse rahastus jääb samale tasemele või õnnestub saada vähem või rohkem lisarahastust (n-ö miinimum-, kesk- ja maksimumprogramm).

5.1.2. uuringu lühikokkuvõtte mahuga 6000–9000 tähemärki tühikutega.

Tellijale antakse üle küsitluse anonümiseeritud andmefailid ning intervjuude või muude kvalitatiivsete uurimismeetoditega kogutud anonümiseeritud materjalid kooskõlas isikuandmete kaitse nõuetega.

- 5.2. Uuringu läbiviimisel tuleb järgida isikuandmete kaitse nõudeid. Uuringu tulemused ja tellijale üleantavad andmed peavad olema anonüümitud selliselt, et aruande või andmete põhjal ei oleks uuringus osalenud isikud tuvastatavad, välja arvatud juhul, kui andmete töötlemiseks ja avaldamiseks on olemas muu õiguslik alus.

6. Tööde ajakava

Lepingu sõlmimine	eeldatavalt oktoober 2026
Veebikohtumine uuringu ülesehituse ja ajakava täpsustamiseks	hiljemalt 2 nädalat pärast lepingu sõlmimist
Andmete kogumine	hiljemalt 13. november 2026
Andmete analüüs	hiljemalt 4. detsember 2026
Lõpliku aruande ja teiste uuringu materjalide üleandmine tellijale	hiljemalt 11. detsember 2026

Vastavalt vajadusele toimuvad vahekohtumised tellijaga veebis, kus antakse ülevaade tehtust ja lepitakse kokku järgmised sammud.

7. Nõuded pakkumusele ja pakkuja meeskonnale

7.1. Pakkuja esitab koos pakkumusega uuringu meetodika kirjelduse, mis sisaldab vähemalt järgmist:

- kavandavate kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete uurimismeetodite kirjeldus;
- valitud uurimismeetodite põhjendus ja selgitus, kuidas need võimaldavad vastata tehnilises kirjelduses esitatud uurimisküsimustele;
- kirjeldus selle kohta, kuidas pakutud meetodika ja analüüs võimaldavad jõuda uuringu tulemustest lähtuvate praktiliselt rakendatavate järelduste ja ettepanekuteni ajakirja sisu ja kanalite edasiarendamiseks.
- põhjendatud ettepanek uuringu sihtrühmade segmentimiseks;

- uuringus osalejate kaasamise ja värbamise lahendus, sh kirjeldus, kuidas jõutakse ajakirja praeguste kasutajate kõrval ka nende sihtrühmade esindajateni, kes ajakirja kanaleid praegu ei kasuta;
- kavandatud valim ja/või uuringus osalejate arv ning selle põhjendus;
- osalejate vähese kaasatuse riski maandamiseks kavandatud tegevused;
- kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete andmete analüüsimise ja omavahelise sidumise viis, sh erinevate sihtrühmade võrdlemise põhimõtted;
- aja- ja tegevuskava, milles on esitatud uuringu peamised tööetapid ja nende ajaline järjestus ning mis vastab tehnilises kirjelduses sätestatud tähtaegadele;
- kirjeldus andmete kogumise, analüüsi ja uuringuaruande koostamise etappide omavahelise sidumise kohta;
- tellijaga tehtava koostöö korralduse kirjeldus uuringu eri etappides;
- uuringu läbiviimise kaasatava meeskonna kirjeldus, sh meeskonnaliikmete rollid ja ülesanded.

7.2. Nõue uuringu läbiviijale

Pakkuja meeskonda peab kuuluma vähemalt üks uuringu läbiviimises sisulist rolli täitev ekspert, kes on pakumuse esitamise tähtpäevale eelneva viie aasta jooksul osalenud vähemalt ühe käesoleva uuringuga võrreldavas mahus sotsiaalteadusliku uuringu edukas elluviimises, milles kasutati nii kvantitatiivset kui ka kvalitatiivset uurimismeetodit.

Pakkuja esitab pakumuses eksperdi nime, rolli käesoleva uuringu läbiviimisel ning nõutud kogemust tõendava uuringu lühikirjelduse, millest nähtub vähemalt uuringu nimetus või teema, läbiviimise aeg, eksperdi roll ning kasutatud kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed uurimismeetodid.

8. Keskkonnahoidlikud tingimused

- Tellija ja Täitja vahelised töökoosolekud viiakse läbi võimaluse korral veebi vahendusel, et vähendada eelkõige liigsest transpordikasutusest tulenevat süsiniku jalajälge.
- Täitja peab vältima tarbetut dokumentide välja trükkimist ning võimalusel eelistama digitaalsel kujul olevaid materjale.
- Täitja poolt digitaalsel kujul edastatavad materjalid peavad olema salvestatud ja edastatud optimaalse mahuga, et vältida otstarbetult suuri andmefaile ning seega vähendada digireostust.
- Lepingu täitmise järgselt kustutatakse üleliigsed digimaterjalid, näiteks mustandfailid, säilitamiseks mittevajalikud töödokumendid jms, kuna IT-serverites failide otstarbetu hoidmine on keskkonda kurnava mõjuga ning suurendab digireostust.